

Oslo, 29. juni 2023

Næringsminister Jan Christian Vestre

MILJØTEKNOLOGIORDNINGEN ER ET VESENTLIG VIRKEMIDDEL FOR Å NÅ KLIMA- OG MILJØMÅLENE, OG MÅ STYRKES KRAFTIG

Miljøteknologiordningen er svekket betydelig på få år. For å realisere potensialet for nullutslipp i industrien, er ordningen vesentlig. Ordningen bør økes til minst MNOK 1.000 årlig for å møte behovet for risikoavlastning i pilotfasen av teknologiutvikling og for å være relevant for større industriprosjekter.

Miljøteknologiordningen ble opprettet i 2010 og har vært en betydelig suksess. Sett fra bedriftenes side er miljøteknologiordningen en av de mest vellykkede forsknings- og næringspolitiske ordningene vi har. Det skyldes først og fremst at ordningen har bidratt til risikoavlastning i den mest krevende utviklingsfasen. Dette innebærer at bedriftene kan ta sjansen på å satse på store utviklingsprosjekter som er viktige både sett i et miljøperspektiv og i et næringsutviklingsperspektiv. At ordningen har løpende bevilgninger og ikke faste utlysninger, gjør ordningen også vesentlig bedre tilpasset bedriftenes utviklingsarbeid enn andre virkemidler.

Særlig viktig er den risikoavlastningen som miljøteknologiordningen gir til større prosjekter i den krevende pilot- og demonstrasjonsfasen hvor kostnadene, og dermed risikoen, øker betydelig. Ordningen dekker dermed et viktig behov i mange bedrifter og gjør at gode teknologiprojekter vinner frem i konkurransen med andre prosjekter.

Ordningen er i eksterne evalueringer vurdert som relevant, effektivt forvaltet og med høy addisjonalitet. En krone i tilskudd utløser tre til fire kroner i private investeringer. Det er en stund siden ordningen ble eksternt evaluert, men ingenting tyder på at ordningens relevans og effektivitet er mindre nå enn før. Tvert imot oppfatter vi at behovet er større enn noen gang, og at Innovasjon Norges forvaltning av ordningen er ytterligere effektivisert.

Bedriftenes etterspørsel etter risikoavlastning via miljøteknologiordningen er mange ganger større enn bevilgningen. Det er klart at ordningen må økes betraktelig for å kunne være i nærheten av å dekke det behovet som foreligger.

Tilgangen på risikoavlastning i den krevende pilot- og demonstrasjonsfasen er avgjørende ikke bare for at prosjektene blir realisert, men også for at utvikling av ny miljøteknologi igangsettes. Bedriftene er avhengig av å vite fra igangsetting av utviklingsprosjektet at det eksisterer risikoavlastningen også når prosjektet når pilotfasen. Dette gjør kuttene de siste par årene i miljøteknologiordningen særlig uheldig. Ikke bare vil prosjekter som nærmer seg kommersialisering stanse opp, men bedriftene vil måtte legge forsknings- og utviklingsprosjekter i en tidlig fase på is.

I revidert nasjonalbudsjett ble bevilgningene og tilsagnsfullmakten økt. Men det var først og fremst nødvendig for at Innovasjon Norge skal kunne utbetale tidligere års tilsagn og årets bevilgning. Uten disse pengene ville man ikke kunne gitt ytterligere tilsagn i år. Den økte bevilgningen representerer således ikke "friske penger" til miljøteknologiordningen. Vi vil også påpeke at øremerkingen av deler av bevilgningene til ordningen til Grønn plattform gjør at enda mindre er tilgjengelig innenfor ordningen. Dette er i realiteten en oppblåsing av satsingen på klima og miljø.

Vi erfarer at det er lite tilgjengelige midler i ordningen resten av året. En lav totalbevilgning og liten forutsigbarhet gjør ordningen stadig mindre relevant for prosessindustrien, som typisk har større prosjekter. Prosessindustrien benytter nå ordningen i liten grad. Dette er svært uheldig.

Vi mener det er svært viktig at miljøteknologiordningen igjen løftes opp og blir et relevant virkemiddel for industrien. Det forutsetter vesentlig høyere bevilgninger, minst MNOK 1.000, og større forutsigbarhet for at ordningen er tilgjengelig når bedriftene har behov for risikoavlastning.

Med vennlig hilsen
Forum for Miljøteknologi

Marianne Lie (sign)
Sekretariatsleder

Forum for Miljøteknologi (FFM) består av en rekke av de største bedriftene i Norge innen prosessindustri, treforedling og byggenæringen. Våre medlemmer har egne prosjekter innen miljøteknologi og fornybar energi. FFMs mål er at norske bedrifter skal være verdensledende i utvikling og bruk av miljøteknologi.

FFMs medlemmer:

Yara International
Glencore
Fellesforbundet

Alcoa Norway
Norsk Hydro
Fornybar Norge

Borregaard
Vafos Pulp/Hellefoss Paper